

Θ. Π. Τάσιος

1. Ίσως δέν μπορούμε να το παινευθούμε – διαθέτομε όμως στη Χώρα-μας και τούτο το «αδιανόητον»: Στον ιστορικό και ιστορημένον Αλφειό, έχομε μια γέφυρα ηλικίας χιλίων περίπου ετών – και την καβαλήσαμε με μια νέα γέφυρα ηλικίας 60 ετών. Καταρχήν, όμως, οφείλομε να δείξομε κατανόηση στις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες οι οποίες επέτρεψαν αυτό το ανοσιούργημα: Πρώτον, οι τότε οικονομικές συνθήκες δέν ενεθάρρυναν την κατασκευή μιας νέας (μικρού έστω μήκους) οδού προσπελάσεως προς ενα άλλο σημείο γεφύρωσης του ποταμού. Και, δεύτερον, οι τότε επικρατούσες αξιακές αντιλήψεις, δέν επέτρεπαν την συνειδητοποίηση αυτού του ιστορικού / οπτικού και λειτουργικού βιασμού που έγινε. Τον κληρονομήσαμε όμως αυτόν τον βιασμό μέχρι σήμερα – όπως συχνά συμβαίνει με πολιτισμικά και περιβαλλοντικά ζητήματα.

2. Αλλά το κακό σήμερα πολλαπλασιάσθηκε: Ενώ ο σύγχρονες κυκλοφοριακές ανάγκες έχουν αυξηθεί σε όρους φορτίων ενσχέσει με τη δεκαετία του 1950, η μπετονένια γέφυρα, με μία ωραία μέν στατική μορφή, δέν είναι παρα ταύτα σε θέση να εξυπηρετήσει ούτε καν εκείνες τις απαιτήσεις: Οι ολοφάνερες και άγνωστης έκτασης διαβρώσεις-της την έχουν ήδη καταστήσει μερικώς επικίνδυνη.

Κι έρχεται φέτος η μεγάλη ιστορική πρόκληση: Το Υπουργείο Πολιτισμού είναι έτοιμο να αναστηλώσει την ιστορική γέφυρα – την ώρα όμως που απο πάνω-της επικρέμαται ενα

- πολιτισμικώς απαράδεκτο, και
- λειτουργικώς επικίνδυνο κατασκεύασμα...

Παρακαλώ δε να δεχθείτε την κάπως αρμόδια γνώμη-μου οτι (απο στρατηγική άποψη) η ασθένεια αυτού του κατασκευάσματος δέν είναι ιάσιμη: Στον ορίζοντα μιας ελπιζόμενης παράτασης ζωής 20 ετών (:), το πολύ, οι δαπάνες λεπτομερών επεμβάσεων και ισχυρών ενισχύσεων στο σύνολο του φορέα, θα είναι απαράδεκτα υπερβολικές. Και, το χειρότερο, δέν μπορούν να πραγματοποιηθούν με εργοτάξια **κρεμασμένα** απ' τη γέφυρα · θα χρειάζονταν και ικριώματα που θα στηρίζονταν ενμέρει στο υποκείμενο Μνημείο.

Μικρή ένδειξη αυτού του κυριολεκτικού πρώτου αδιεξόδου (γιατι υπάρχει και δεύτερο) αποτελεί μια προσωρινή (άραγε πόσο προσωρινή;) πρόταση της τεχνικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας, να φορέσουν εναν σιδερένιο κορσέ κάτω απ' την μερικώς

επικίνδυνη γέφυρα, για να την στηρίξουν. Κι ο καθένας μπορεί να φαντασθεί την όξυνση αυτού του αντιαισθητικού και ανιστορικού συνολικού αποτελέσματος.

3. Κυρίες και Κύριοι, ζητώ συγγνώμην για την παρουσίαση αυτών των (εκ πρώτης όψεως) «σκοτεινών» πλευρών της μέχρι τούδε καταστάσεως. Όμως οι σημερινές

- Αξιακές αντιλήψεις,
- Τεχνικές γνώσεις, και
- Οικονομικές δυνατότητες,

επιτρέπουν απλήν και καθαρή λύση, όπως άλλωστε την είχε αναφέρει και ο άξιος Μελετητής «Encodia» της τεχνικής Υπηρεσίας, όταν στα πρώτα Συμπεράσματά-του έγραφε:

«Πλήρης καθαίρεση, και μετατόπιση της όδευσης της οδοποιίας άρα και της θέσης της γεφύρας, σε μια θέση που δεν θα συνδέεται με το προστατευόμενο απ' την Αρχαιολογία γεφύρι της Καρύταινας».

Σημείωνε βέβαια ο Μελετητής ότι η λύση αυτή δεν ήταν εφικτή «λόγω μη διαθεσιμότητας των οικονομικών πόρων». Αυτά, εχθές.

Σήμερα όμως, όπου αφενός μέν πρέπει να αρχίσει η αναστήλωση της ιστορικής γέφυρας, ενώ αφετέρου η νέα ηγεσία της Περιφέρειας ίσως να σκεφθεί τη βέλτιστη μεσοπρόθεσμη λύση, καλούμεθα όλοι, με τις σχετικές με το θέμα απόψεις-μας να βοηθήσουμε την Περιφέρεια και τα αρμόδια Υπουργεία Πολιτισμού και Υποδομών.

Προσωπικώς, υποβάλλω στην κρίση των αρμοδίων τη γνώμη ότι **οριστική** λύση (όπως περιληπτικά την είχε περιγράψει και ο Μελετητής), θα είχε τις ακόλουθες εξαιρετικά ευνοϊκές συνέπειες:

- α)** Την καθαρή αποκατάσταση μιας πολύ σημαντικής μνημειακής Αξίας
- β)** Συνακόλουθες εκπαιδευτικές και τουριστικές ωφέλειες για την περιοχή
- γ)** Χάρis στην νέα όδευση, θα προκύψει πλήρης εξυπηρέτηση των τοπικών κυκλοφοριακών αναγκών, χωρίς περιορισμούς και κινδύνους
- δ)** Σταθερότητα μελλοντικών συνθηκών, χωρίς ανησυχίες και δυσπρόβλεπτες δαπάνες.

Έτσι, το βυζαντινό Μνημείο και η καινούργια, σύγχρονη και ανθεκτική γέφυρα, θα ασπάζονται το νόημα του λαϊκού ρητού «ανάρια – ανάρια, ν' αγαπιόμαστε»!

4. Ωστόσο, λυπούμαι που δεν μπορώ να τελειώσω αυτήν την σύντομη Εισήγηση, χωρίς να αναφερθώ σε άλλη μία (εξαιρετικά δυσάρεστη) συνέπεια της βανδαλικής εφίππευσης του Μνημείου.

Ακόμη και με τις προ 60-ετίας αντιλήψεις περι της ανθεκτικότητας σε διάρκεια (durability, που λένε) του έκθετου οπλισμένου σκυροδέματος, έπρεπε **να αναμένεται** ότι η μπετονένια γέφυρα, σε κάποιες δεκαετίες, θα έχανε και τη λειτουργικότητα, και την αντοχή της · οπότε θα έπρεπε να κατεδαφισθεί και να αντικατασταθεί. Πράγμα το οποίο αφεύκτως θα γίνει, είτε σήμερα – είτε το πολύ μετά απο 20 χρόνια. Δεν γλυτώνετε, ό,τι απόφαση κι αν πάρετε σήμερα...

Έτσι, στην περίπτωση-μας ανακύπτει οξύτατο το ερώτημα: Πώς θα γίνει η κατεδάφιση της «επιβήτορος», χωρίς να καταστραφεί το υποκείμενο Μνημείο;

Δεν ξέρω ποιοί παράγοντες του παρελθόντος θα άντεχαν να επιβαρυνθούν με την τεράστια ευθύνη αυτού του πολιτισμικού, τεχνικού και οικονομικού ζητήματος που προκάλεσαν.

Βέβαια, η Τεχνολογία θα δώσει τη λύση – η δέ Μελέτη της κατεδάφισης απαιτεί άκρως εξειδικευμένες τεχνικοεπιστημονικές γνώσεις και εμπειρίαν. Υποστηρίζω όμως ότι αυτή η (ούτως ή άλλως αναπόφευκτη) κατεδάφιση οφείλει να **προηγηθεί** της αναστηλώσεως του Μνημείου. Οπότε, αυτός ακριβώς ο προβληματισμός ξεπερνάει εμφανώς τις αρμοδιότητες των τοπικών παραγόντων. Πράγματι: η προηγούμενη Διοίκηση της Περιφέρειας (ακόμη κι αν συνέχιζε να βρίσκεται στην ίδια οικονομική δυσχέρεια του παρελθόντος) πάλι θα αποκλειόταν να ξεκινήσει την εφαρμογή της **προσωρινής** λύσης του σιδερένιου κορσέ. Γιατί;

Διότι το Υπουργείο Πολιτισμού δεν θα την ενέκρινε. Πρώτον για λόγους αρχής, και δεύτερον διότι θα παρεμπόδιζε τις εργασίες της **μόνιμης** αποκατάστασης του υποκειμένου Μνημείου.

Ιδού λοιπόν ένα εμφανέστατο ΑΔΙΕΞΟΔΟ που το γνωρίζουν όλοι, νομίζω, και του οποίου προφανώς η υπέρβαση κείται εκ των πραγμάτων πέραν των αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας. Τώρα μάλιστα που συνειδητοποιούμε ότι η δυσχερής κατεδάφιση της ‘επιβήτορος’ οφείλει να προηγηθεί της αποκαταστάσεως του βυζαντινού Μνημείου – τώρα είναι που το Αδιέξοδο γίνεται οξύτερο.

Οπότε, κατα την ταπεινή μου γνώμη, μετά απο την αποψινή συζήτηση, γίνεται αναγκαία μια κατεπείγουσα τριμερής σύσκεψη Υπουργείου Πολιτισμού, Υπουργείου Υποδομών, και Περιφέρειας. Μια σύσκεψη η οποία είμαι βέβαιος ότι θα λύσει όλα τα σχετικά τεχνικά και οικονομικά προβλήματα, προς όφελος των ενδιαφερόντων της Περιφέρειας και του συμφέροντος του τοπικού πληθυσμού.

Τελειώνοντας, παρακαλώ να μου επιτραπεί να υποβάλω προς το γενναίο Υπουργείο Πολιτισμού την άποψη ότι αξίζει πολλαπλώς να τροποποιήσει τη σειρά προτεραιότητας των έργων του Αλφειού. Διότι αν προηγηθεί η αναστήλωση του μνημείου, τότε: πρώτον, η οπτική βεβήλωσή-του νομιμοποιείται και θα συνεχίζεται, ο δέ κίνδυνος μερικής κατάρρευσης της μπετονένιας γέφυρας (ή της αναπόφευκτης μελλοντικής κατεδάφισής της) θα απειλεί συνεχώς το μνημείο.

Ενώ εάν, με την συμπαράσταση όλων, συμβάλλει αρμοδίως και το Υπουργείο Πολιτισμού στην εντός λίγων μηνών οριστική άρση του αδιεξόδου και στην επακόλουθη μελετημένη καθαίρεση της μπετονένιας γέφυρας, τότε θα έχουν επιτευχθεί δύο σπουδαίοι στόχοι: Πρώτον, θα πραγματοποιηθεί και το δεύτερο ουσιώδες σκέλος της σωστικής επέμβασης, δηλαδή η «Οπτική Αναστήλωση» του Μνημείου. Και δεύτερον, θα αναιρεθεί δια παντός οποιοσδήποτε κίνδυνος βλάβης του μνημείου εξ αιτίας της τρωτότητας της μπετονένιας γέφυρας.

Είθε.